

သောင်းစေ့ခွံ

ဆင်ရှားတော်ကြီးမိုလ်ချပ်ကြီးများနှင့်
သူတို့၏တိုက်ပွဲကွပ်ကဲမှုများ အမှတ်(၆)

မိုလ်ချပ်ကြီးစတီးဝဲလ် နှင့် မြစ်ကြီးနားတိုက်ပွဲ





သောင်းဝေဦး

စာရေးသူ၏ အမှာ

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်က မြန်မာပြည်စစ်မြေပြင်၌ ထင်ရှားကျော်ကြားသည့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများ ထဲတွင် အမေရိကန် လူမျိုးဆို၍ ရှားရှားပါးပါး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စတီးဝဲလ်တစ်ဦးသာ ရှိ၏။ ကျန်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး များကား အင်္ဂလိပ် နှင့် ဂျပန်တို့ သာ ဖြစ်ကြ၏။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စတီးဝဲလ် ထင်ရှားကျော်ကြားရခြင်း၏ ပထမအချက်မှာ ယနေ့ထက်တိုင် လူ တွေပြောနေကြဆဲဖြစ်သည့် မြန်မာပြည်မြောက်ဖျားက လီဒိုလမ်းမကြီးကို ဖောက်ခဲ့သောကြောင့်ပင်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ အရှေ့ပိုင်း အာသံပြည်နယ်ရှိ မီးရထားလမ်းဆုံး လီဒိုမြို့က လေးမှ မြန်မာနိုင်ငံမြောက် ပိုင်းရှိ မြစ်ကြီးနားနှင့် ဗန်းမော်ထိ ၄၇၈ မိုင်အား အလွန်တောထူသည့် နာဂတောင်တန်းများကို ဖြတ် ကာ ၂ နှစ်ခန့် နှင့်အပြီး စတီးဝဲလ် ကြီးကြပ်ပြီး ဖောက်ခဲ့နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ထို လီဒိုလမ်းမကြီး ကို ယနေ့တိုင် အများက စတီးဝဲလ်ကို ဂုဏ်ပြုကာ စတီးဝဲလ်လမ်းမကြီးဟု အမှတ်တရ ခေါ်နေကြဆဲ ပင်။

ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် စတီးဝဲလ်သည် မြန်မာပြည်မြောက်ဖျား၌ တရုတ်တပ်များကို ဦး ဆောင်ပြီး လီဒိုလမ်းမကြီးကို ဖောက်ခဲ့ရုံသာမက သူတပ်တော်ကြီးကို တားဆီးနေသည့် ဂျပန် အမှတ်(၁၈) တပ်မအား ဟူးကောင်းတောင်ကြားမှ တိုက်ထုတ်ပစ်နိုင်ခဲ့၏။ များ မကြာမီမှာ ပင်မဟာ မိတ်တို့ အတွက် စစ်ရေးအရ အချက်အချာကျသည့် မြစ်ကြီးနားမြို့အား သူ၏ အမေရိကန်တပ်များ ၊ တရုတ်တပ်များ နှင့် သူ ကိုယ်တိုင် အနီးကပ် ကြီးကြပ်ပြီးတိုက်ခဲ့၏။

မြစ်ကြီးနားကို ဂျပန်တို့ အသေအလဲခုခံနေသည့်ကြားမှ ပင် စတီးဝဲ

လိက မရအရတိုက်ခဲ့ရာ တိုက်ပွဲကာလ ၂လခွဲအကြာတွင် မြစ်ကြီးနား ကို သိမ်းနိုင်ခဲ့၏။

အရေးပါသော မြစ်ကြီးနားတိုက်ပွဲ အောင်မြင်မှုကြောင့် စတီးဝဲလ် ရာထူးတက်ခဲ့ရ၏။ ကြယ် လေးပွင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအဆင့်ရောက်ခဲ့၏။

တတိယအချက်မှာ စတီးဝဲလ်သည် စစ်သားစစ်စစ်သာ ဖြစ်၏။ နိုင်ငံ ရေးသမားမဟုတ်ခဲ့။ ထို့ ကြောင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ဇာတ်ခုံ၌ ကမ္ဘာခေါင်း ဆောင်အသီးသီးစစ်ရေးနှင့် နိုင်ငံရေးကို ဟိုဘက်ဒီ ဘက် ချိန်ညှိ၍ အမျိုးမျိုးလှည့်ပတ်လှုပ်ရှား ကစားပြီး အပေးအယူ လုပ်နေကြသည့် အ ခါသမယ ကာလတွင် နိုင်ငံရေးပရိယာယ်မကြွယ်သော စတီးဝဲလ်ခမျာ တရုတ်သမ္မတနှင့် အမေရိကန်သမ္မတကြား ဓားစာခံဖြစ်ရရှာ၏။

သူ့အား အမေရိကန်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများ အနက် ခေါင်းမာသော၊ လိမ္မာ ပါးနပ်မှုမရှိသော၊ အပေါင်းရ အသင်းရခက်သော၊ တုံးတိတိနိုင်သော၊ ပြောင်ကျလွန်းသော၊ အပြောပက်စက်သော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟု အများက ဆိုကြသည် ။ သူ့အပေါ် မည်သူကမှ အကောင်းမမြင်ကြ။ ဗြိတိသျှစစ်ဦး ချုပ်အဖွဲ့ကမူ သူ့အား "အလွန်တရာ မသိတတ်သား ဆိုးဝါးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်" ဟု ကင်ပွန်းတပ်ခဲ့၏။ သူနှင့် ဆက်ဆံသွားခဲ့ကြသည့် မဟာမိတ်ဗိုလ်ချုပ် များ အနက် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစလင်းတစ်ဦးတည်းက သာ သူ့ကို အကောင်းမြင်ခဲ့၏။ ကျန်ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးက သူ့ကို အဆိုးမြင်ခဲ့ကြ၏။ သူ ကလည်း အား လုံးကို ထိုနည်းနှင့်နှင်သာ။

အထူးသဖြင့် သူကွပ်ကဲမှုယူထားသည့် တရုတ်တပ်များ ၏ ခေါင်း ဆောင်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ချန်ကေရှိတ်နှင့် လုံးဝ အဆင်မပြေခဲ့။ ချန်သည် တ ရုတ်နိုင်ငံ၏ စစ်ဦးစီးချုပ်သာမက ထိုစဉ်က တရုတ်သမ္မတလည်း ဖြစ် ရာ တရုတ်ပြည်စစ်ရေး အာဏာရော နိုင်ငံရေးအာဏာပါ သူ့လက်ထဲမှ

ရှိ၏။ အာရှတွင် အရေးပါသူ ဖြစ်၏။

စတီးဝဲလ်က ချန်သည် ပလီစီချောက်ချက် ပြောတတ်သည့် လူလိမ် လူညာဖြစ်သည် ။ အမေရိ ကန်အစိုးရကို အမျိုးမျိုးလှည့်စားကာ အကူ အညီအမျိုးမျိုးတောင်းပြီး အလွဲသုံးစားလုပ်နေသူဖြစ် ၏။ သူ အာဏာ တည်မြဲရေးအတွက် အမေရိကန်တို့ ကို အသုံးချနေသူ ဖြစ်၏။ စစ်မတို က်ဘဲ တိုက်ချင် ဟန်ဆောင်နေသူ ဖြစ်၏။ တကယ့်ရန်သူအစစ် ဂျပန်ကို မတိုက်ဘဲ မော်စီတုန်းနှင့် တရုတ်ကွန်မြူနစ် များကိုသာ တိုက်နေသူ။ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကို အလိုမရှိသူ ဖြစ်၏။ စကားအမျိုးမျိုးပြောကာ ကတိမတည်သူ ဖြစ်၏ ဟု ပြောင်ကျကျပင် ဝေဖန်ပြောဆိုခဲ့လေသည် ။

ထိုကဲ့သို့ ဝေဖန်ပြောဆိုသောကြောင့် ချန်ကလည်း သူ့ကို လုံးဝမကြို က်။ အမြဲတမ်း သူ့ကို ကပ်ဖဲ့လုပ် နေသူ၊ အခြောက်တိုက် ဘဝင်မြင့်နေ သူ၊ မာနအလွန်ကြီးသူ၊ Due Respect မရှိသူ၊ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း၍ မရသူ ဟု ပြန်လည်စွပ်စွဲပြောဆိုခဲ့သည် ။ ထို့နောက် စတီးဝဲလ်ကို ပြန်ခေါ်ပါရ န် အမေရိကန်သမ္မတ ရုစဗဲ့ထံသို့ အကြာခဏ အကြောင်းကြားခဲ့သည် ။

ဤသို့ဖြင့် နိုင်ငံရေးနှင့် စစ်ရေးကြားတွင် ကြားညှပ်သွားသည့် စတီး ဝဲလ်ခမျာ နိုင်ငံခေါင်း ဆောင်နှစ်ဦး၏ နိုင်ငံရေးကျားကွက်၌ သားကော င်ဘဝ ကျရောက်ကာ ၁၉၄၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ လ ၌ အမေရိကန်သို့ ပြန်ခေါ်ခံရ၏။

စစ်ရေးသည် နိုင်ငံရေးကို ကျော်၍ မရပါ။ စစ်သည် နိုင်ငံရေးကို နည်းတစ်နည်းဖြင့် ဖြေရှင်း ခြင်းသာ ဖြစ်၏ ဟူသော အဆိုသည် မက်အာ သာနှင့် စတီးဝဲလ်တို့ ၏ အဖြစ်အပျက်များက သက်သေ ပြနေပါသည် ။

အထူးသဖြင့် အမေရိကန်လို ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံမျိုး၌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများ က သမ္မတကိုကျော်၍ ဆန့်ကျင်ဘက်လုပ်ခြင်းအား ခွင့်ပြုလေ့မရှိပါ။ သ

မ္မတက ရာထူးမှ ဖယ်ရှားပစ်လိုက်သည် သည်။ အမေရိကန်သမ္မတများ တွင် ထိုအာဏာများ အပ်နှင်းခံထားရ၏။

သမ္မတရစဉ်သည် သဘောထားပျော့ပျောင်းသူ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထရူးမင်းက မက်အာသာ ကို လုပ်သလို စတီးဝဲလ်အား လုံးဝ အနားပေး လိုက်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ အမေရိကန်သို့ ပြန်ခေါ်ပြီး စစ်ဦးစီးချုပ် ဂျော့ချ် မာရှယ်နှင့် တိုင်ပင်ကာ မပြီးဆုံးသော အိုကီနာဝါကျွန်းတိုက်ပွဲတွင် တို က်ပွဲဝင် နေသည့် အမေရိကန် အမှတ် (၁၀) တပ်တော်နှင့် အမှတ်(၆) တပ်တော်များ ၏ တပ်တော်စုမှူး တာဝန်ကို ပေးခဲ့လေသည် ။

ဂျပန်လက်နက်ချ၍ စစ်ကြီးပြီးဆုံးသွားသောအခါ စတီးဝဲလ်သည် အမေရိကန်စစ်လက်နက် ပစ္စည်းများ ဆိုင်ရာဘုတ်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ခန့်အပ်ခံရ၏။

ထိုတာဝန်ကို တက်တက်ကြွကြွ ထမ်းဆောင်နေဆဲမှာ ပင် ၁၉၆၄ ခု နှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၂ ရက်နေ့ သူ့အသက် ၆၄ နှစ်၌ အစာအိမ်ကင် ဆာရောဂါဖြင့် စတီးဝဲလ် ကွယ်လွန်ခဲ့လေသည် ။

ဤစာအုပ်ငယ်တွင် တကယ့်စစ်သားအစစ်သာ ဖြစ်သည့် စတီးဝဲလ် ၏ စစ်မြေမြင်၌ ကိုယ်တိုင်ဆင်းပြီး အနီးကပ်တိုက်ခဲ့သည့် သူ၏ တိုက်ပွဲ ကွပ်ကွဲမှုများကို သာမက နိုင်ငံရေးဇာတ်ခုံ၌ ရာဇပရိယာယ်၊ သံတမန်ပ ရိယာယ်များကို နားမလည်ရှာသော စစ်သားကြီး တစ်ယောက်၏ ဘဝ ဇာတ်ခုံအဖုံဖုံကို အကျဉ်းရုံးကာ တင်ပြလိုက်ရပါသည် ခင်ဗျား။

ရွှင်လန်းချမ်းမြေ့ကြပါစေ။

သောင်းဝေဦး

နေရာ - ရန်ကုန်မြို့။

ရက်စွဲ - ၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ မေလ (၃၀) ရက်။

အခန်း(၁)

စတီးဝဲလ်အကြောင်း သိကောင်းစရာ

စတီးဝဲလ်၏ ငယ်ဘဝအကြောင်းတစေ့တစောင်း

အမေရိကန်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စတီးဝဲလ်၏ အမည်အပြည့်အစုံမှာ Josep h Warren Stilwell ဂျိုးဇက်ဝါရင်း စတီးဝဲလ် ဖြစ်၏။

စတီးဝဲလ်အား ၁၈၈၃ ခုနှစ် မတ်လ ၁၉ ရက်တွင် ဖခင်ဒေါက်တာ ဘင်ဂျမင် စတီးဝဲလ်နှင့် မိခင် မေရီပီနီတို့ မှ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဖလော်ရီဒါပြည်နယ် ပလက်ကာမြို့တွင် မွေးဖွားခဲ့လေ သည် ။

မိသားစု၏ မူလဇာစ်မြစ်မှာ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ ဖြစ်၏။ အမေရိကန်ပြည် ထောင်စုသို့ ၁၆၃၈ ခုနှစ် တွင် ရောက်ရှိလာသည် ။ နယ်သစ်ရှာ အခြေချ သည့် ကိုလိုနီတည်ထောင်သူများ အဖွဲ့မှ ရှစ်ဆက် မြောက် မျိုးဆက် Eig hth Generation ဖြစ်၏။

စတီးဝဲလ်သည် ဖလော်ရီဒါပြည်နယ်တွင် မွေးဖွားခဲ့သော်လည်း န ယူးယောက်မြို့ကြီးတွင် ကြီးပြင်းခဲ့ရ၏။ ဖခင်သည် စည်းကမ်းတင်းကြပ်၍ ဘုရားတရားလေ့လာလိုက်စားသူဖြစ်ခြင်း ကြောင့် စတီးဝဲလ်ခမျာ ဖခင်၏ တင်းကြပ်သော စည်းကမ်းအောက်တွင် သာ နေထိုင်ခဲ့ရလေသ ည် ။

ငယ်စဉ်က Yorkers High School တွင် ပညာသင်ခဲ့ပြီး စိတ်ကြမ်းကို

ယံကြမ်း စတီးဝဲလ် သည် ကျောင်းဘောလုံးသင်း၌ ပါဝင်ကစားခဲ့ရ၏။ အကြမ်းပတမ်းဖျက်ထုတ်သည့် နောက်တန်းခံ စစ်ဘောလုံးသမား ဖြစ်၏။ ဘောလုံးကစားခြင်းအပြင် အခြားသော ပြေးခုန်ပစ်များ လည်း ကစားခဲ့ရ ၏။ အထူးသဖြင့် Cross Country ခေါ် တောလမ်းကြမ်း၌ ပြေးသော အပြေးသမားလည်း ဖြစ်၏။ ဤစိတ်ဓာတ်က စတီးဝဲလ်အား စစ်သားဘဝကို တွန်းပို့ခဲ့လေသည် ။

အထက်တန်းအောင်သောအခါ သူ့အဖေက စတီးဝဲလ်အား...

"မင်း တက္ကသိုလ်မတက်ပါနဲ့ ကွာ။ မင်းစိတ်ဓာတ်နဲ့ စစ်သားသာလုပ်ပါ" ဟု ပြောတော့၏။

စတီးဝဲလ်က Yale University ယေးတက္ကသိုလ်တက်ရန် ပြင်ဆင်နေချိန်ဖြစ်သည် ။ ဖခင် ၏ တိုက်တွန်းမှုကြောင့် နောက်ဆုံးတော့ စတီးဝဲလ်သည် United State Military Academy ဖြစ် သည့် West Point စစ်တက္ကသိုလ်ကြီးကို တက်ရောက်ခဲ့လေသည် ။

စစ်တက္ကသိုလ်တက်ရန် လျှောက်လွှာတင်သောအခါ လျှောက်လွှာနောက်ကျသွားသော်လည်း ဖခင်က ရီပတ်ဘလီကင်ပါတီမှ သမ္မတကြီး ဝီလီယံမက်ကင်လေနှင့် သိကျွမ်းသဖြင့် သမ္မတကြီး၏ အထူးထောက်ခံချက်ဖြင့် စစ်တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်ရခဲ့လေသည် ။



စတီးဝဲလ်နှင့် ဝက်စ်ပွိုင့်စစ်တက္ကသိုလ်

စစ်တက္ကသိုလ်တွင် စတီးဝဲလ်သည် စာကြိုးစားသူ ဖြစ်၏။

အထူးသဖြင့် Language ဘာသာ စကားများ တွင် ထူးချွန်သူဖြစ်ရာ အထူးပြုအပိုဘာသာအနေဖြင့် ဗိုလ်လောင်းကျောင်းသားဘဝက ပြင်သစ်ဘာသာကို ယူခဲ့၏။

စာကြိုးစားသော်လည်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး မဝင်ဆန့်သူဖြစ်ခြင်းကြောင့် သင်တန်းပြီး ဆုံးသောအခါ ဗိုလ်လောင်း ၁၂၄ယောက်အနက် အဆင့် ၃၂ ဖြင့်သာ အောင်မြင်ခဲ့လေသည် ။

ဝက်စ်ပို့တွင် ဘောလုံး၊ ဘတ်စကက်ဘောနှင့် Track and Field အားကစားများ ၌ နာမည် ရပြီး မကြာခဏ အသင်းခေါင်းဆောင်လုပ်ခဲ့ရ၏။

၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် စစ်တက္ကသိုလ်တက်ရောက်ခဲ့ရာ ၁၉၀၄ ခုနှစ်၌ ကျောင်းဆင်း၍ ပြန်တမ်းဝင်အရာရှိဖြစ်ခဲ့သည် ။ သူ၏ ပထမဆုံး Post ing မှာ ဖိလစ်ပိုင်ကျွန်းဖြစ်လေသည် ။ ဖိလစ်ပိုင်တွင် သူသည် တရုတ်လူမျိုးများ နှင့် စတင်ရင်းနှီးခဲ့ပြီး တရုတ်စာနှင့် တရုတ်စကားကို စိတ် ဝင်စားခဲ့၏။ အလားတူပင် အခြားအာရှနိုင်ငံများကိုလည်း သူ စိတ်ဝင်စားခဲ့၏။



ပထမကမ္ဘာစစ်နှင့် စတီးဝဲလ်

၁၉၁၄ ခုနှစ် ပထမ ကမ္ဘာစစ်ဖြစ်သောအခါ စတီးဝဲလ်သည် အမေရိကန်သို့ ပြန်ရောက်လာ၏။ ၁၉၁၇ ခုနှစ် အမေရိကန်တို့ ပထမကမ္ဘာစစ်ထဲ ဝင်ပါလာသည့် အချိန်၌ စတီးဝဲလ်အား ပြင်သစ်ပြည်သို့ စေလွှတ်သ

ည့် အမှတ် (၄) တပ်မကြီး၏ ထောက်လှမ်းရေးတပ်ဖွဲ့ အကြီးအကဲအဖြစ် တာဝန်ပေးခဲ့၏။ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးတွင် အမေရိကန်တို့ ပါဝင်ပြီး မကြာမတင်မှာ ပင် ဂျာမနီတို့ လက်နက်ချ၍ စစ်ကြီးပြီးခဲ့၏။ ပြင်သစ်ပြည်၌ စတီးဝဲလ်၏ အရည်အသွေးကို မြင်တွေ့ခဲ့ကြသော လူကြီးများက စစ်ကြီးပြီးသောအခါ စတီးဝဲလ်ကို ဘာကလေရှိ ကာလီဖိုးနီးယားတက္ကသိုလ်၌ တရုတ်စကားနှင့် တရုတ်စာများ အထူးပြုသင်ယူစေခဲ့လေသည်။ ။

တရုတ်စာနှင့် တရုတ်စကား တတ်သွားသော စတီးဝဲလ်အား သူ့အထက်က တရုတ်ပြည်သို့ လေ့လာရေး စေလွှတ်လေတော့သည်။ ။
